

แนวทางพิจารณาการกระทำในลักษณะที่มีได้เป็นการเอาเปรียบบุคคลอื่น

โดยที่บทบัญญัติตามมาตรา 242 ห้ามมิให้บุคคลใดซึ่งรู้หรือครอบครองข้อมูลภายในที่เกี่ยวกับบริษัทที่ออกหลักทรัพย์กระทำการดังต่อไปนี้

(1) ซื้อหรือขายหลักทรัพย์ หรือเข้าผูกพันตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์ ไม่ว่าจะเพื่อตนเองหรือผู้อื่น เว้นแต่

(ก) เป็นการปฏิบัติตามกฎหมาย คำสั่งศาล หรือคำสั่งของหน่วยงานที่มีอำนาจตามกฎหมาย

(ข) เป็นการปฏิบัติตามการผูกพันตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่ทำขึ้นก่อนที่ตนจะรู้หรือครอบครองข้อมูลภายในที่เกี่ยวกับบริษัทที่ออกหลักทรัพย์

(ค) เป็นการกระทำโดยตนมิได้เป็นผู้รู้เห็นหรือตัดสินใจ แต่ได้มอบหมายให้ผู้อื่นได้รับอนุญาตหรือจดทะเบียนตามกฎหมายให้จัดการเงินทุนหรือการลงทุน ตัดสินใจในการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ หรือเข้าผูกพันตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์นั้น หรือ

(ง) เป็นการกระทำในลักษณะที่มีได้เป็นการเอาเปรียบบุคคลอื่นหรือในลักษณะตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

(2) เปิดเผยข้อมูลภายในแก่บุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมและไม่ว่าด้วยวิธีใด โดยรู้หรือควรรู้ว่าผู้รับข้อมูลอาจนำข้อมูลนั้นไปใช้ประโยชน์ในการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ หรือเข้าผูกพันตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์ ไม่ว่าจะเพื่อตนเองหรือบุคคลอื่น เว้นแต่เป็นการกระทำในลักษณะที่มีได้เป็นการเอาเปรียบบุคคลอื่นหรือในลักษณะตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

ดังนั้น เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด และเป็นไปตามเจตนารมณ์ที่ป้องกันมิให้บุคคลซึ่งรู้หรือครอบครองข้อมูลภายในที่เกี่ยวกับบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ มีการกระทำในลักษณะที่มีได้เป็นการเอาเปรียบบุคคลอื่น สำนักงานจึงได้ยกตัวอย่างลักษณะการกระทำที่อาจพิจารณาได้ว่า มิได้เป็นการเอาเปรียบบุคคลอื่นตามมาตรา 242 (1) (ง) ไว้ดังต่อไปนี้ ทั้งนี้ สำนักงานได้ยกตัวอย่างดังกล่าวเป็นแนวทางซึ่งในการพิจารณาอาจจะต้องพิจารณารายละเอียดข้อเท็จจริงอื่น ๆ ประกอบเป็นรายกรณีไปว่า มีข้อเท็จจริงอื่นที่ทำให้พิจารณาได้ว่า มีการดำเนินการในลักษณะที่อาจเป็นการเอาเปรียบจากการใช้ข้อมูลภายในหรือไม่ด้วย

1. กรณีที่เป็นการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ หรือเข้าผูกพันตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้าในทิศทางตรงข้ามกับผลกระทบของข้อมูลภายใน เช่น

กรณีที่ 1 บริษัทมีผลขาดทุนจากการดำเนินงานเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ยังมิได้มีการเปิดเผยเป็นการทั่วไป โดยข้อมูลดังกล่าวพิจารณาได้ว่า มีผลกระทบในเชิงลบกับราคาหุ้นของบริษัท

แต่ปรากฏว่า ผู้ล่วงรู้ข้อมูลดังกล่าวเข้าไปซื้อหุ้นของบริษัทดังกล่าว จึงอาจพิจารณาได้ว่า บุคคลดังกล่าว ไม่ได้มีการซื้อขายในลักษณะที่เป็น ไปการเอาเปรียบบุคคลอื่น

กรณีที่ 2 บริษัทมีการประชุมที่จ่ายเงินปันผลพิเศษ ซึ่งพิจารณาได้ว่า มีผลกระทบในเชิงบวกกับราคาหุ้นของบริษัทที่บุคคลทั่วไปไม่สามารถคาดการณ์ได้ แต่ผู้ล่วงรู้ข้อมูลดังกล่าวเข้าไปขายหุ้นของบริษัทดังกล่าว จึงอาจพิจารณาได้ว่า บุคคลดังกล่าว ไม่ได้มีการซื้อขายในลักษณะที่เป็นการเอาเปรียบบุคคลอื่น

ทั้งนี้ กรณีดังกล่าวต้องพึงระมัดระวังว่า หากมีข้อมูลภายในหลายเรื่องที่จะก่อให้เกิดผลกระทบของข้อมูลภายในทั้ง 2 ทิศทางทั้งเชิงบวกและเชิงลบ หากผู้ล่วงรู้ข้อมูลภายในดังกล่าวไปซื้อหรือขายหลักทรัพย์นั้น ก็อาจถูกพิจารณาว่า เป็นการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ในลักษณะที่เป็นการเอาเปรียบบุคคลอื่น ได้

2. กรณีเป็นการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ หรือเข้าผูกพันตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้า เนื่องจากเป็นการปฏิบัติตามภาระผูกพัน สิทธิ หรือข้อกำหนดในการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ หรือในการเข้าผูกพันตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์ ซึ่งการผูกพัน สิทธิ หรือข้อกำหนดดังกล่าว มีขึ้นก่อนที่บุคคลนั้นจะรู้หรือครอบครองข้อมูลภายใน แต่ไม่รวมถึงการใช้สิทธิในการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ที่บุคคลทั่วไปไม่พึงกระทำ การปฏิบัติตามภาระผูกพัน หรือข้อกำหนดที่บุคคลนั้นมีได้มีส่วนในการตัดสินใจหรือสั่งให้ดำเนินการ เช่น

ตัวอย่างการกระทำที่อาจไม่เข้าข่ายเป็นการผิดกฎหมาย

กรณีที่ 1 บริษัทมีการเพิ่มทุน โดยให้สิทธิกับผู้ถือหุ้นเดิมจองซื้อหุ้น และผู้ล่วงรู้ข้อมูลภายในใช้สิทธิในการซื้อหุ้นเพิ่มทุนตามสัดส่วนที่ตนเองได้ในฐานะผู้ถือหุ้นเดิม จึงอาจพิจารณาได้ว่า บุคคลดังกล่าว ไม่ได้มีการซื้อขายในลักษณะที่เป็น ไปการเอาเปรียบบุคคลอื่น

กรณีที่ 2 ผู้ล่วงรู้ข้อมูลภายในถูกบังคับขายหุ้นจากบริษัทหลักทรัพย์ (force sell) เนื่องจากหุ้นดังกล่าวเป็นหลักประกันในการกู้ยืมเงินเพื่อซื้อหลักทรัพย์ (margin loan) และหลักประกันไม่เพียงพอตามข้อกำหนดของสัญญา โดยผู้ล่วงรู้ข้อมูลภายในไม่ได้สั่งให้ขายหุ้นดังกล่าว จึงอาจพิจารณาได้ว่า บุคคลดังกล่าว ไม่ได้มีการซื้อขายในลักษณะที่เป็นการเอาเปรียบบุคคลอื่น อย่างไรก็ตาม สำนักงานอาจพิจารณาลักษณะพฤติกรรมอื่นประกอบได้ว่า ผู้ล่วงรู้ข้อมูลภายในมีเจตนาหรือสร้างโอกาสให้เกิดการดำเนินการดังกล่าวเพื่อใช้ประโยชน์จากข้อมูลภายในหรือไม่ เช่น มีการถอนหลักประกันอื่น เพื่อให้เกิดโอกาสที่หลักประกันจะไม่เพียงพอและถูกบังคับขายหุ้นในที่สุด

ตัวอย่างการกระทำที่เป็นการใช้สิทธิในการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ที่บุคคลทั่วไปไม่พึงกระทำอันเป็นการกระทำที่อาจเข้าข่ายผิดกฎหมาย

กรณีที่ 1 การใช้สิทธิซื้อหุ้นเพิ่มทุนซึ่งราคาเสนอขายหุ้นเพิ่มทุนสูงกว่าราคาหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ฯ แต่กลับใช้สิทธิซื้อหุ้นเพิ่มทุน

กรณีที่ 2 การใช้สิทธิ warrant ที่มีลักษณะ out of the money ซึ่งราคาใช้สิทธิสูงกว่าราคาหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ฯ แต่กลับใช้สิทธิจาก warrant ดังกล่าวในการซื้อหุ้น

นอกจากนี้ สำหรับกรณีการห้ามการเปิดเผยข้อมูลภายในแก่บุคคลอื่น โดยรู้หรือควรรู้ว่าผู้รับข้อมูลอาจนำข้อมูลนั้นไปใช้ประโยชน์ในการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ หรือเข้าผูกพันตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์ตามบทบัญญัติตามมาตรา 242 (2) นั้น หากบริษัทหรือผู้ครอบครองข้อมูลภายในปฏิบัติตาม “แนวปฏิบัติในการจัดการข้อมูลลับที่มีผลต่อราคาหลักทรัพย์” ก็จะเป็นประโยชน์ต่อบริษัทหรือผู้ครอบครองข้อมูลภายในเองในการปฏิบัติตามบทบัญญัตินี้ ทั้งนี้ แนวปฏิบัติดังกล่าว สามารถ download ได้จาก

http://www.sec.or.th/TH/RaisingFunds/EquityDebt/Documents/handling_confidential_info.pdf